

Полубеловрата мухоловка
***Ficedula semitorquata* (Homeyer, 1885)**
 Разред Врабчоподобни (Passeriformes)
 Семейство Мухоловкови (Muscicapidae)

Природозащитен статус: в България: уязвим VU B[2(a)]+C, ЗБР-II; международен: IUCN-почти застрашен; ECS-spec 2, намаляващ; Бек-II; БоК-II.

Общо разпространение: Европейски вид с гнездови ареал в почти цяла Югоизточна Европа, Мала Азия и западните части на Иран [1].

Разпространение и численост в България. Поради разглеждането му в миналото като подвид на беловратата мухоловка (*Ficedula albicollis*) е трудно да се проследи развитието на популацията във времето. Възможно намаляване, предизвикано от по-интензивното изсичане на старите гори, особено през периода 1950–1980 г. [2, 3]. Сега е с неравномерна численост, като в повечето от находищата гнездат десетки двойки/100 km². Най-висока (повече от 100 двойки/100 km²) е числеността в някои крайречни и по-обширните равнинни и нископланински гори. Най-често плътността намалява с увеличава-

не на надморската височина. Основната част от популацията е съсредоточена в Източна и Централна Стара планина, лонгозните гори по долните течения на реките Батова, Камчия и Ропотамо, както и в Странджа. Общо в страната гнездат около 1500–3500 двойки [2, 3].

Местообитания. Главно стари, предимно естествени широколистни гори, съставени от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), дъб (*Quercus* spp.), бук (*Fagus silvatica*, *Fagus orientalis*) и др. Сравнително рядко стари овощни градини, дървесни плантации, градски паркове и градини [2, 3]. Находищата са от морското равнище до 800 m н. в., по-рядко до 1500 m н. в. [2].

Биология. Разполага гнездото си в хралупи (включително изкуствени гнездилки), обикновено на 3–6 m височина. През май снася 4–7 яйца. Има 1–2 люпила. Женската мъти в продължение на 12–14 дни [4].

Близки видове. Жалобна мухоловка (*Ficedula hypoleuca*), беловрата мухоловка (*Ficedula albicollis*).

Отрицателно действащи фактори. Изсичането на стари гори; главни сечи и други горскостопански мероприятия през размножителния период.

Предприети мерки за защита. Защитена по ЗБР. Сравнително голяма част от популацията е в защитени територии (резерватите „Камчия“, „Балтата“, ПП „Странджа“ и др.).

Необходими мерки за защита. Поставяне под защита на всички основни находища.

Основна литература за вида: 1. BirdLife International, 2004; 2. Георгиев, и др., 2007; 3. Георгиев, 2004; 4. Cramp, Perrins (eds.), 1993.

Димитър Георгиев, Петър Янков

